

ניהול קניין רוחני - בעלות בזכויות יוצרים ופטנטים

ד"ר אסף יעקב
IDC - בית הספר רדזינר למשפטים,

חוק זכות יוצרים, תשס"ז-2007

- פרק ה': בעלות בזכות יוצרים
- הבחנה בין הזכות הכלכלית לזכות המוסרית
- זכות כלכלית שתי שאלות:
 - בעלות ראשונית בזכות היוצרים
 - העברת הבעלות / הענקת רישיון
- בעלות בזכות המוסרית
- "פקיעת" הבעלות

סעיף 33 – הבעלים הראשון של זכות היוצרים

- בכפוף להוראות פרק זה –
 - (1) היוצר של יצירה הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה;
 - (2) המפיק של תקליט הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים בתקליט.
- **"מפיק"**, לעניין יצירה קולנועית או תקליט – מי שאחראי על ביצוע הפעולות הדרושות לשם יצירת היצירה הקולנועית או התקליט, לפי העניין;
- **"תקליט"** - טביעה של צלילים, למעט טביעה של צלילים ביצירה קולנועית;

סעיף 34 – יצירה שנוצרה בידי עובד

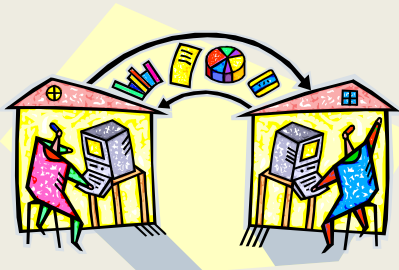
- מעביד הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה שנוצרה על ידי עובדו לצורך עבודתו ובמהלכה, אלא אם כן הוסכם אחרת.

סעיף 35 – יצירה מוזמנת

- (א) ביצירה שנוצרה לפי הזמנה, הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה, כולה או חלקה, הוא היוצר, אלא אם כן הוסכם אחרת בין המזמין והיוצר, במפורש או במשתמע.

- (ב) ביצירה שהיא דיוקן או צילום של אירוע משפחתי או של אירוע פרטי אחר, שנוצרה לפי הזמנה, הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה הוא המזמין, אלא אם כן הוסכם אחרת.

סעיף 36 – בעלות המדינה ביצירה

- המדינה היא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה שנוצרה או שהוזמנה על ידה או על ידי עובד המדינה עקב עבודתו ובמהלכה, אלא אם כן הוסכם אחרת;
לעניין זה, "עובד המדינה" – לרבות חייל, שוטר, וכל נושא משרה או בעל תפקיד על פי חיקוק במוסד ממוסדות המדינה.
- יש לקרוא יחד עם סעיף 6 – על אף הוראות סעיף 4, לא תהא זכות יוצרים בחוקים, בתקנות, בדברי הכנסת ובהחלטות שיפוטיות של בית משפט או של כל רשות שלטונית המפעילה סמכות שפיטה על פי דין.

סעיף 37 – העברת זכות יוצרים והענקת רישיון

- (א) זכות יוצרים ניתנת להעברה בחוזה או על פי דין, ורשאי בעל הזכות לתת לגביה רישיון ייחודי או רישיון שאינו ייחודי.
- (ב) העברת זכות היוצרים או מתן הרישיון, כאמור בסעיף קטן (א), יכול שיהיו לגבי זכות היוצרים, כולה או חלקה, וניתן להגבילם למקום מסוים, לתקופה מסוימת או לעשיית פעולה מסוימת ביצירה.
- (ג) חוזה להעברת זכות יוצרים או למתן רישיון ייחודי לגביה, טעון מסמך בכתב.
- (ד) בסעיף זה, "רישיון ייחודי" – רישיון המעניק לבעליו זכות ייחודית לעשות פעולה מהפעולות המפורטות בסעיף 11, כפי שנקבע בו, ומגביל את בעל הזכות היוצרים מלעשות ומלהרשות לאחר לעשות פעולה כאמור.

סעיף 54 – תובענה בשל הפרת זכות יוצרים

- (א) תובענה בשל הפרת זכות יוצרים רשאי להגיש בעל זכות היוצרים, ואם ניתן לגביה רישיון ייחודי כהגדרתו בסעיף 37(ד) – גם בעל הרישיון.
- (ב) תובע המגיש תובענה כאמור בסעיף קטן (א), יצרף כבעל דין כל אדם שזכאי לתבוע לפי הוראות הסעיף הקטן האמור, ואולם רשאי בית המשפט, לבקשת התובע, לפטור מצירוף בעל דין כאמור.

סעיף 45 – הזכות המוסרית זכות אישית

- (א) ליוצר של יצירה אמנותית, יצירה דרמטית, יצירה מוסיקלית או יצירה ספרותית, למעט תוכנת מחשב, שיש בה זכות יוצרים, תהיה ביחס ליצירתו זכות מוסרית, למשך תקופת זכות היוצרים באותה יצירה.
- (ב) הזכות המוסרית היא אישית ואינה ניתנת להעברה, והיא תעמוד ליוצר אף אם אין לו ביצירה זכות יוצרים או אם העביר את זכות היוצרים ביצירה, כולה או חלקה, לאחר.

סעיף 50 – הפרת זכות מוסרית

- (א) העושה ביצירה פעולה הפוגעת בזכות המוסרית של היוצר, מפר את הזכות האמורה.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), עשיית פעולה ביצירה הפוגעת בזכות המוסרית האמורה בסעיף 46(2) אינה מהווה הפרה של הזכות האמורה, אם הפעולה היתה סבירה בנסיבות העניין.
- (ג) לעניין סעיף קטן (ב), רשאי בית המשפט להתחשב, בין השאר, באלה:
 - (1) אופי היצירה שביחס אליה נעשתה הפעולה;
 - (2) אופי הפעולה ומטרתה;
 - (3) יצירתה של היצירה על ידי העובד במסגרת עבודתו או לפי הזמנה;
 - (4) המקובל בענף;
 - (5) הצורך בעשיית הפעולה לעומת הפגיעה שנגרמה ליוצר כתוצאה ממנה.

פקיעת הבעלות

תקופת זכות יוצרים

- 38. זכות יוצרים ביצירה תהא למשך חייו של היוצר וכן שבעים שנים לאחר מותו, בכפוף להוראות פרק זה.

תקופת זכות יוצרים ביצירה משותפת

- 39. זכות יוצרים ביצירה משותפת תהא למשך חייו של היוצר האחרון שנותר בחיים, מבין היוצרים במשותף של היצירה, וכן שבעים שנים לאחר מותו.

תקופת זכות יוצרים ביצירה שפורסמה בעילום שם

- 40. לא מופיע על יצירה שמו של אדם כיוצר היצירה ויוצרה אינו ידוע בציבור, או שמופיע עליה שם בדוי של אדם שזהותו אינה ידועה בציבור, תהא זכות יוצרים ביצירה לתקופה של שבעים שנים מהמועד שבו פורסמה לראשונה; לא פורסמה היצירה עד תום שבעים שנים ממועד יצירתה, תהא זכות היוצרים בה לתקופה של שבעים שנים ממועד יצירתה; ואולם אם גילה יוצר היצירה את זהותו לציבור, במהלך תקופת זכות היוצרים כאמור, יחולו הוראות סעיפים 38 או 39, לפי העניין.

תקופת זכות יוצרים בתקליט

- 41. זכות יוצרים בתקליט תהא לתקופה של חמישים שנים ממועד יצירתו.

תקופת זכות יוצרים ביצירה של המדינה

- 42. זכות יוצרים ביצירה שהמדינה היא הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה לפי הוראות פרק ה', תהא לתקופה של חמישים שנים ממועד יצירתה.

בעלות בפטנט

• סעיף 132 -

(א) אמצאה של עובד, שהגיע אליה עקב שירותו ובתקופת שירותו (להלן – אמצאת שירות), תקום לקנין מעבידו, אם אין ביניהם הסכם אחר לענין זה, זולת אם ויתר המעביד על האמצאה תוך ששה חדשים מיום שנמסרה לו ההודעה לפי סעיף 131.

• (ב) הודיע העובד בהודעתו לפי סעיף 131 כי בהעדר תשובה נוגדת של המעביד, תוך ששה חדשים מיום מתן הודעת העובד, תקום האמצאה לקנין העובד, ולא נתן המעביד תשובה נוגדת כאמור, לא תקום האמצאה לקנין המעביד.

חובת הודעה וחובת סודיות

- סעיף 131-
עובד חייב להודיע למעבידו בכתב על כל אמצאה שהגיע אליה עקב שירותו או בתקופת שירותו, סמוך ככל האפשר לאחר שהמציא אותה, וכן על כל בקשת פטנט שהגיש.
- סעיף 141 –
כל עוד לא הוגשה בקשת פטנט על אמצאת שירות, לא יגלו העובד, המעביד וכל אדם שהדבר נמסר לו בסוד, פרטים על האמצאה.

חלוקת העווגה בין העובד למעביד

- סעיף 134 -
- באין הסכם הקובע אם זכאי העובד לתמורה בעד אמצאת שירות, ובאיזו מידה ובאילו תנאים, ייקבע הדבר על ידי הועדה לענייני פיצויים ותמלוגים שהוקמה לפי פרק ו'.

חלוקת העווגה בין העובד למעביד

- סעיף 135 -
- הועדה לעניני פיצויים ותמלוגים בבואה להכריע לענין סעיף 134 תתחשב, בין היתר, בגורמים אלה:
 - (1) התפקיד בו הועסק העובד;
 - (2) טיב הקשר בין האמצאה לעבודת העובד;
 - (3) יזמתו של העובד באמצאה;
 - (4) אפשרויות הניצול של האמצאה וניצולה למעשה;
 - (5) הוצאות סבירות בנסיבות הענין שהוציא העובד להשגת הגנה על האמצאה בישראל.

חלוקת העוגה בין העובד למעביד

- שינוי נסיבות - סעיף 135 -
- הועדה לענייני פיצויים ותמלוגים תהא מוסמכת לחזור ולדון בהכרעה לפי סעיף 134, אם לדעתה נשתנו הנסיבות שהיו קיימות בעת מתן ההכרעה והיא נתבקשה לעשות כן; אולם רשאית הועדה לחייב את המבקש בהוצאות, אם לדעתה לא היה מקום לבקשה.

עובד מדינה

- עובד המדינה, חייל, שוטר או עובד מפעל או מוסד של המדינה ששר המשפטים קבעו בצו, או אדם אחר המקבל את שכרו מאחד הגופים האלה, שהמציא אמצאה בתקופת שירותו או שתוך שנה לאחר תקופת שירותו המציא אמצאה בתחום תפקידו או בתחום פעילות היחידה שבה הועסק – יודיע עליה לנציב שירות המדינה (להלן – נציב השירות) או לעובד ציבור אחר כפי שנקבע; הודעה כאמור תימסר סמוך ככל האפשר לאחר ההמצאה, אך לא יאוחר מן המועד שהוא עומד להגיש בו את בקשת הפטנט עליה, ובדרך שנקבעה בהתייעצות עם שר האוצר.